

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN: 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ,
КНИЖЕВНИ И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC,
LITERARY AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 8, NO 16, STIP, 2023

ГОД. VIII, БР. 16
ШТИП, 2023

VOL. VIII, NO 16
STIP, 2023

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 8, Бр. 16
Штип, 2023

Vol. 8, No 16
Stip, 2023

PALMK, VOL 8, NO 16, STIP, 2023

DOI: <https://doi.org/10.46763/PALIM23816>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Астрид Симоне Хлубик, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Алина Андреа Драгоеску Урлика, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Сунчана Туксар, Универзитет „Јурај Добрила“ во Пула, Хрватска
Саша Војковиќ, Универзитет во Загреб, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Озтурк Емироглу, Универзитет во Варшава, Полска
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Гурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија
Шахинда Езат, Универзитет во Каиро, Египет
Џулијан Чен, Универзитет Куртин, Австралија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delchev University, Faculty of Philology, Stip

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA
Tole Belcev, Goce Delchev University, Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delchev University, Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Astrid Simone Hlubik, King Michael I University, Romania
Alina Andreea Dragoescu Urlica, King Michael I University, Romania
Sunčana Tuksar, Juraj Dobrila University of Pula, Croatia
Saša Vojković, University of Zagreb, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Öztürk Emiroğlu, University of Warsaw, Poland
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruyssen, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Würzburg, Germany
Chahinda Ezzat, Cairo University, Egypt
Julian Chen, Curtin University, Australia

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Луси Караниколова-Чочоровска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска
Натка Јанкова-Алаѓозовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Ранко Младеноски (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>. Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.
Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Lusi Karanikolova-Chochorovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska
Natka Jankova-Alagjozovska

LANGUAGE EDITORS

Ranko Mladenoski (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krstev Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>
Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.
All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Сунчана Туксар, член на Уредувачкиот одбор на „Палимпсест“

FOREWORD

Sunčana Tuksar, member of the Editorial Board of Palimpsest

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 **Rossella Montibeler**

QUOTIDIANI ITALIANI E COVID-19: L'INFLUSSO DELLA PANDEMIA SULLA LINGUA

Rossella Montibeler

ITALIAN NEWSPAPERS AND COVID-19: THE PANDEMIC'S IMPACT ON THE LANGUAGE

25 **Sevda Kaman, Şeyma Ebru Koca, Nur Kılıçaslan, Muhammed Durmaz**

SEKSENLİ YILLARDAN GÜNÜMÜZE DEĞİŞEN ÖĞRENCİ ARGOSU

Sevda Kaman, Şeyma Ebru Koca, Nur Kılıçaslan, Muhammed Durmaz

STUDENT SLANG AND THE CHANGE IN STUDENT SLANG FROM THE EIGHTIES TO THE PRESENT

45 **Jonida Cungu, Teuta Toska**

PREPOSITIONS FROM A SEMANTIC POINT OF VIEW

57 **Blerta Ceka, Gëzim Xhaferri, Biljana Ivanovska**

DIE SOZIALE BEDEUTUNG VON ANGLIZISMEN IN DER DEUTSCHEN JUGENDSPRACHE: EINE VERGLEICHENDE ANALYSE ZWISCHEN 'DER STANDARD' UND 'COOL MAGAZIN'

Blerta Ceka, Gëzim Xhaferri, Biljana Ivanovska

THE SOCIAL SIGNIFICANCE OF ANGLICISMS IN GERMAN YOUTH LANGUAGE: A COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN 'DER STANDARD' AND 'COOL MAGAZIN'

67 **Марија Стојаноска, Виолета Јанушева**

СЛОЖЕНИТЕ ГЛАГОЛСКИ ФОРМИ ВО НАСЛОВИТЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ ЕЛЕКТРОНСКИ МЕДИУМИ

Marija Stojanoska, Violeta Janusheva

THE COMPLEX VERB FORMS IN THE HEADLINES OF THE MACEDONIAN ELECTRONIC MEDIA

75 **Игор Станојоски**

МИНАТИТЕ ВРЕМИЊА ВО МАКЕДОНСКИОТ ПРЕВОД НА РОМАНОТ „ПРАЗНА МАПА“ ОД АЛЕНА МОРНШТАЈНОВА

Igor Stanojovski

PAST TENSES IN THE MACEDONIAN TRANSLATION OF THE NOVEL "BLIND MAP" BY ALENA MORNŠTAJNOVÁ

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 85 Марија Ѓорѓиева-Димова**
АПОСТРОФИЧНОТО ПЕЕЊЕ НА КОЧО РАЦИН
Marija Gjorgjieva-Dimova
THE APOSTROPHE IN KOCHO RACIN'S LYRIC
- 97 Danijela Kostadinović**
COSMOGONIC AND APOCALYPTIC VISION OF THE WORLD IN THE
PROSE OF ŽIVKO ČINGO
- 107 Mihrije Maloku-Morina**
SISTER CARRIE: TRAITS OF DREISER'S SELF-IDENTIFICATION
- 117 Turgay Kabak**
BİR KÜLTÜR TAŞIYICISI BİREY OLARAK İMDAT SANCAR VE BAYBURT
SAĞDIÇ DÜĞÜNLERİ
Turgay Kabak
İMDAT SANCAR AND BAYBURT SAĞDIÇ (BEST MAN'S) WEDDINGS AS
CULTURAL HERITAGE
- 129 Татьяна Вукелич**
ЛОЛИТА – ИКОНА И ДЕВУШКА С ОБЛОЖКИ
Tatjana Vukelić
LOLITA – FROM AN ICON TO A COVER GIRL

КУЛТУРА / CULTURE

- 143 Dejan Malčić**
IL POSTMODERNISMO NEL CINEMA DI DARIO ARGENTO E BRIAN DE
PALMA
Dejan Malčić
POSTMODERNISM IN THE CINEMA OF DARIO ARGENTO AND BRIAN
DE PALMA
- 153 Екатерина Намичева-Тодоровска, Петар Намичев**
РУСКИТЕ АРХИТЕКТИ ВО СКОПЈЕ ВО ПЕРИОДОТ МЕЃУ ДВЕТЕ
СВЕТСКИ ВОЈНИ
Petar Namichev, Ekaterina Namicheva-Todorovska
THE RUSSIAN ARCHITECTS OF SKOPJE IN THE PERIOD BETWEEN THE
TWO WORLD WARS

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

- 167 François Schmitt**
APPROCHE INTERCULTURELLE OU CO-CULTURELLE DE L'ALTÉRITÉ
DANS LE *CADRE EUROPEEN COMMUN DE RÉFÉRENCE POUR LES
LANGUES* ET SES OUVRAGES COMPLÉMENTAIRES ?
François Schmitt
INTERCULTURAL OR CO-CULTURAL APPROACH TO OTHERNESS
IN THE COMMON EUROPEAN FRAMEWORK OF REFERENCE FOR
LANGUAGES AND ITS COMPLEMENTARY WORKS?
- 179 Anastazija Kirkova-Naskova, Ivana Duckinoska-Mihajlovska**
EXPLICIT INSTRUCTION OF PRONUNCIATION LEARNING STRATEGIES
AND WORD-STRESS RULES: EXAMINING LEARNERS' REFLECTIONS
FROM DIARY ENTRIES
- 191 Mirvan Xhemali, Hysen Kasumi**
TEACHERS' PERCEPTIONS OF THE IMPORTANCE OF LINGUISTICS IN
THE TEACHING OF SPEAKING SKILLS IN EFL – A CASE STUDY IN THE
REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA
- 203 Andrea Frydrychová**
PRAGMATISCHE PHRASEME IN AUSGEWÄHLTEN DAF-LEHRWERKEN
FÜR DIE NIVEAUSTUFE A1
Andrea Frydrychová
PRAGMATIC PHRASEMES IN SELECTED GFL TEXTBOOKS FOR THE
LEVEL A1
- 215 Marsela Likaj, Ema Kristo**
VERMITTLUNG LITERARISCHER TEXTE IN BÜCHERN UND
METHODEN ZUM ERLERNEN EINER FREMDSPRACHE (AM BEISPIEL
DER DEUTSCHEN SPRACHE)
Marsela Likaj, Ema Kristo
TRANSMISSION OF LITERARY TEXTS IN BOOKS AND METHODS
FOR FOREIGN LANGUAGE LEARNING (THE CASE OF THE GERMAN
LANGUAGE)

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

- 229 Весна Мојсова-Чепишевска**
ШОПОВ ЦЕЛ ЖИВОТ СЕ ЗАЛАГАШЕ МАКЕДОНИЈА ДА ЗРАЧИ ВО
КУЛТУРНИОТ МОЗАИК НА СВЕТОТ
Vesna Mojsova Chepischevska
SHOPOV, THROUGHOUT HIS ENTIRE LIFE, HAS STANDED FOR
MACEDONIA TO RADIATE IN THE CULTURAL MOSAIC OF THE WORLD

- 241 Биљана Рајчинова-Николова**
ВИСТИНСКО УПАТСТВО ЗА КРИТИЧКИТЕ СПОСОБНОСТИ НА
МАКЕДОНСКАТА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА ВО 19 ВЕК (КОИ *МАКЕДОНСКАТА*
КНИЖЕВНА КРИТИКА ВО XIX ВЕК ОД СЛАВЧО КОВИЛОСКИ, СКОПЈЕ,
ИМЛ, 2022)
Biljana Rajčinova-Nikolova
A REAL GUIDELINE FOR THE CRITICAL SKILLS OF THE MACEDONIAN
INTELLIGENCE IN THE 19TH CENTURY (TOWARD TO *MACEDONIAN*
LITERARY CRITICISM IN THE XIX CENTURY BY SLAVČO KOVILOSKI,
SKOPJE: IML, 2022)
- 253 Иван Антоновски**
ДОРЕЧУВАЊЕ ЗА АНТЕВОТО И АНТЕВСКОТО ПЕЕЊЕ И МИСЛЕЊЕ
СО НОВИ ИСЧИТУВАЊА
Ivan Antonovski
DISCLOSURE ON POETRY AND THE OPINION OF ANTE POPOVSKI
WITH NEW READINGS
- 265 Лидија Камчева Панова**
„ВОВЕД ВО АНАЛИЗА НА ДИСКУРС“ – ПЕРСПЕКТИВИ И
ПРЕДИЗВИЦИ
Lidija Kamceva Panova
“INTRODUCTION TO DISCOURSE ANALYSIS” – PERSPECTIVES AND
CHALLENGES

ДОДАТОК / APPENDIX

- 273 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ**
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“
CALL FOR PAPERS
FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

„ВОВЕД ВО АНАЛИЗА НА ДИСКУРС“ – ПЕРСПЕКТИВИ И ПРЕДИЗВИЦИ

Лидија Камчева Панова

Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Република Северна Македонија
lidija.panova@ugd.edu.mk

Апстракт: Целта на овој труд е да се даде приказ на учебникот „Вовед во анализа на дискурс“ од авторките Билјана Ивановска и Марија Кусевска, чија задача е да обезбеди општ вовед и анализа во проучувањето на дискурсот. Авторките поаѓаат од претпоставката дека студентите и другите заинтересирани читатели можеби површно се сретнале со оваа дисциплина и не се доволно добро запознаени со полето на нејзиниот интерес и темите и методите со кои таа се занимава. Во моментот, *анализата на дискурс* е многу популарна и раширена на сите континенти и меѓу следбениците на разни научни дисциплини. Истражувањата во брзо растечкото и еволуирачко поле на анализата на дискурсот произлегуваат од бројни академски дисциплини кои се многу различни едни од други. Во овој контекст се вклучени и дисциплините во кои најпрво се развиле моделите за разбирање и методите за анализа на дискурсот, како што се лингвистиката и антропологијата. Но, вклучени се и дисциплини кои ги примениле и ги прошириле таквите модели и методи на проблеми во нивните академски домени, како што се комуникацијата, когнитивната психологија, социјалната психологија, филозофијата, книжевната критика и вештачката интелигенција.

Клучни зборови: *анализа на дискурс, прагматика, единици на дискурсна анализа, интертекстуалност.*

Вовед

Учебникот „Вовед во анализа на дискурс“ на авторките Билјана Ивановска и Марија Кусевска е наменет првенствено за студентите на Филолошкиот факултет како основна литература при реализација на наставната програма по задолжителните и изборните предмети Прагматика и Анализа на дискурс на сите насоки по странските јазици, но и по мајчин јазик, каде се работи оваа проблематика, но може да се користи и пошироко. Овој учебник може да се користи и од сите наставници, професори, лингвисти, мултипликатори и промотори по странски и мајчин јазик, како и од сите оние кои покажуваат интерес за изучување на овие интересни и актуелни дисциплини – прагматиката и анализата на дискурс. Учебникот е подготвен според пропишаната наставна програма на Филолошкиот факултет

и барањата кои се поставуваат пред студентите на прв и втор циклус студии и е подготвен за да овозможи полесно совладување на материјата, разбирање на посложените поими и поврзување на теоретските и методолошките концепти, како и поврзување на теоријата со практиката.

Краток опис на содржината

Целта на учебникот „Вовед во анализа на дискурс“ е да овозможи вовед во проучувањето на дискурсот и да ги поттикне македонските лингвисти и филолози да истражуваат и да творат во оваа област која сè уште не е доволно проучувана во Македонија. Според авторките, „во различни средини, терминот *анализа на дискурс* различно се сфаќа. Пред сè, тоа е лингвистичка дисциплина и се однесува на описот на јазикот.“ Книгата ги содржи основните поими и теми на анализата на дискурс. Овој учебник се состои од следните четири дела: *Дискурсот, светот и јазикот*; *Дискурс и структура*; *Дискурсот и општеството*; *Анализа на дискурс*.

Првиот дел, *Дискурсот, светот и јазикот*, содржи четири поглавја: *Концепти во анализа на дискурс*, *Контекст*, *Кохезија* и *Кохеренција*. Во овој дел се дава краток преглед на анализата на дискурсот и на текст лингвистиката, се дава објаснување на овие два поими, потоа се разгледува улогата на дискурсот и на граматиката во комуникацијата, на главната функција на контекстот при создавање и разбирање на некој текст или говор, на улогата на граматичката и на лексичката кохезија при поврзувањето на јазичните средства во дискурсот и на важноста на кохеренцијата која ги опфаќа формите преку кои информациите се пренесуваат и ни овозможуваат да ги интерпретираме. Авторките Ивановска и Кусевска истакнуваат три аспекти на процесот на интерпретирање на намерата на говорителот или пишувачот: декодирање на комуникациската функција (како да се разбере пораката), примена на социо-културното знаење (факти за светот) и интерференциите кои може да бидат направени, но наведуваат и некои структури на очекувања кои претставуваат знаење за светот во вид на ментални модели кои говорителот ги користи при толкувања на значењата на новите информации.

Како една од централните теми во ова поглавје авторките ја обработуваат кохеренцијата која ги опфаќа формите преку кои информациите се пренесуваат и овозможуваат да се интерпретираат, т.е. способноста на текстот да пренесува значење. Кохеренцијата е поврзана со кохезијата, но не зависи само од неа. Таа зависи од интеракцијата на читателот со текстот. Многу лингвисти тврдат дека структурата не може да се изрази само преку граматички термини и дека јазичната форма на исказот е речиси нерелевантна. Како две полиња на кои значењето очигледно се формулира преку структурата на дискурсот, а не преку јазикот, авторките ги споменуваат конверзациската анализа која се занимава со редоследното обраќање, соседните парови, преземање на редот на зборовите и слично, и теоријата на говорните чинови, која се занимава со функциите на исказите. Сево ова е поткрепено со соодветни примери и теоретски и научни објаснувања.

Всушност, со овие поими се надоврзува вториот дел од учебникот наречен *Дискурс и стѝрукѝура*, а вклучува четири поглавја: *Стѝрукѝура на дискурс*, *Единици за дискурсна анализа и ѝиѝови дискурс*, *Говорни чиновни* и *Конверзациска анализа*. Во ова поглавје се дефинира опсегот и главните принципи за анализата на разговорите (конверзациска анализа). Воедно, се прави обид да се дефинираат главните концепти на конверзациската анализа (преземање на обраќањето при разговор, парови на говорници и соговорници, претпочитана организација на разговорот, целокупна организација итн.) и начинот на кој тие се материјализираат во вистинските разговори. Потоа, авторките прават анализа на даден разговор користејќи ги поимите и главните техники за анализа на разговорот. Клучен концепт во овие анализи е организација на ситуациите. Во ова поглавје фокусот е ставен на конверзациската анализа која се темели на секојдневната конверзација, нејзините карактеристики и организација. Авторките ги споменуваат и постмодернистичките теории за учтивоста што го опфаќа дискурзивниот модел според кој научниците сметаат дека самата теорија за учтивоста не е потребна, бидејќи истражувачите треба да го насочат своето внимание на интерперсоналната интеракција и начинот на кој учесниците на интеракцијата ги одржуваат конверзациските односи. Моделот на Вотс (Watts, 2003) е многу значаен за разбирањето на учтивоста во постмодернистичката парадигма, бидејќи учтивоста се изучува во рамките на пошироката теорија за општествената интеракција и лицето. Авторките се надоврзуваат на еден од постмодернистичките пристапи и на социо-психолошкиот критички модел на Спенсер–Оати (Spencer–Oatey, 1996) кој наместо постулирање сопствена дефиниција на (не)учтиво однесување, предлага модифицирана рамка за концептуализација на лицето и интерперсоналните односи кои ги нарекува управување со меѓучовечките односи.

Третиот дел, *Дискурсот и општеството*, опфаќа две поглавја: *Критичка анализа на дискурс (КАД)* и *Интертекстуалност и реконтекстуализација*. Ова поглавје дава преглед на карактеристиките, интересите, темите и пристапите на критичката анализа на дискурс. Како главни карактеристики на овој феномен се споменуваат мултидисциплинарниот карактер и поврзаноста со многу други науки со кои има исти интереси и користи исти методи (лингвистика, социоллингвистика, етнографија, антропологија, когнитивната и социјалната психологија и сл.). Меѓу интересите за анализа се истакнуваат природната употреба на јазикот на реалните корисници, фокусот на јазични единици поголеми од збор или реченица, излегување од полето на граматиката, проширување на невербалните аспекти на интеракција и комуникација и сл. Како главни теми на критичка анализа на дискурс се истакнуваат дискурсот, критиката, моќта и идеологијата. Исто така, се објаснуваат и некои термини карактеристични за оваа област како што се доменот, општествените практики, жанрот, говорна и дискурсна заедница. Во продолжение се истакнува дека овој феномен моментално е многу популарен и интересен за истражување. Овие истражувања се движат во рамките на модерните случувања во општеството како влијанието на

економијата заснована на знаење, интегрирањето со когнитивните науки, идентитетската политика, политичкиот дискурс и сл. На крај, се заклучува дека критичката анализа на дискурсот се обидува да даде објаснувања за причините и развој на кризите, да се идентификуваат можните начини за ублажување на нивните ефекти и да го трансформираат капитализмот во помалку кризни, поодржливи и пососоцијални насоки. Овој преглед се завршува со две истражувања од областа на критичката анализа на дискурс кои ќе дадат конкретни информации за темите и интересите од оваа област и ќе го поттикнат интересот на студентите за оваа дисциплина.

Четвртиот дел, *Анализа на дискурс*, се состои од две поглавја: *Собирање податоци и нивна анализа* и *Дискурсна анализа на дело*. Во овој дел се обработуваат теми како што се: типови на дискурс што ќе се анализираат, начин на собирање на податоци за анализа, начин на прикажување (нотирање, транскрибирање) на податоците во говорниот дискурс со цел поверодостојно прикажување на карактеристиките на текстот и контекстот, етиката во дискурсна анализа, се објаснува поимот *корпус* како збир на собран материјал, се дава приказ на анализите спроведени од интервјуата кај студентите од Катедрата за германски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, како и дел од наставниците кои се целосно или времено ангажирани во изведување на наставата на Филолошкиот факултет, се опишуваат користените интервјуа од испитаниците како инструмент за анализа на дискурсот. При анализата на интервјуата се користи поимот замислен свет, се согледува како анализата на дискурсот помага да се истражи начинот на создавање на значењата, социјалните јазици, светови, интертекстуалноста, а дискурсите и разговорите се користат за донесување и прикажување различни идентитети (социјално значајните индивидуи).

Секој дел содржи бројни корисни примери кои го поддржуваат теоретскиот материјал, вежби и задачи за примена на теоретските познавања, а на крајот користена литература. За секој дел авторките наведуваат богата релевантна литература.

Заклучок

Со ова дело авторките покажуваат стручна и научна анализа на третираната проблематика која е систематично презентирана во учебникот. Начинот на појаснување и решавање на проблемите е јасен и пристапен. Оттука, концизното и експлицитното презентирање на оваа проблематика дава можност за користење на овој учебник не само од студентите на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, туку и пошироко како учебник од областа на анализата на дискурс и на прагматиката воопшто.

Користена литература

- [1] Ивановска, Б. & Кусевска, М. (2023): *Вовед во анализа на дискурс*. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“.
- *
- [2] Spencer-Oatey, H. (1996). Reconsidering power and distance. *Journal of Pragmatics* 26, 1-24.
- [3] Watts, R. J. (2003). *Politeness*. Cambridge: Cambridge University Press.

Lidija Kamceva Panova

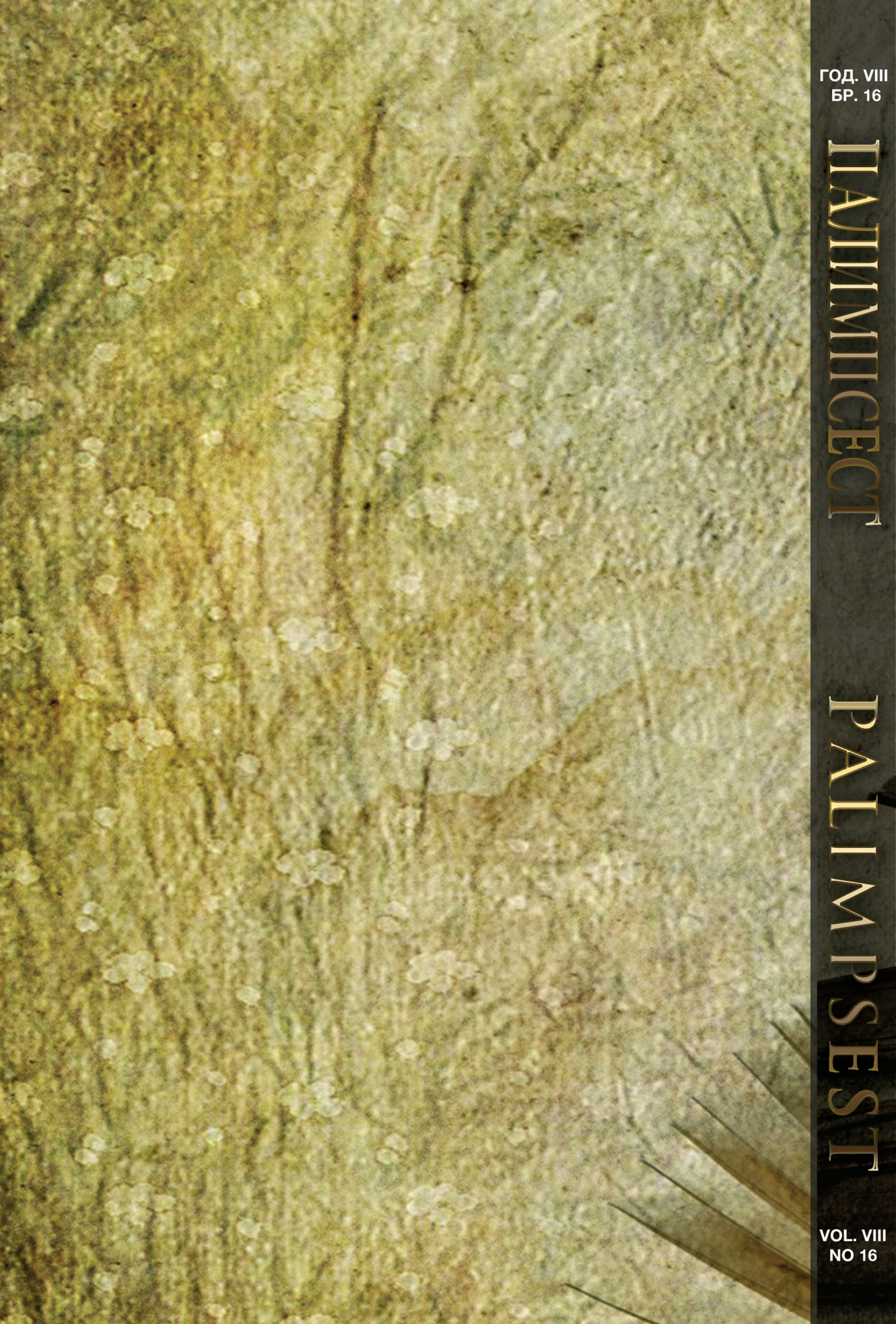
Goce Delcev University, Stip, North Macedonia

“Introduction to Discourse Analysis” – Perspectives and Challenges

Abstract: The aim of this textbook is to provide a general introduction to the study of discourse analysis. The authors assume that students and other interested readers have only encountered this discipline superficially and are more confused than aware of its field of interest, topics, and methods. Currently, discourse analysis is highly popular and widespread on all continents and among followers of various scientific disciplines.

Research in the rapidly growing and evolving field of discourse analysis stems from numerous academic disciplines that are different from one another. This includes, of course, the disciplines in which the models for understanding and methods of discourse analysis were initially developed, such as linguistics and anthropology. However, it also encompasses disciplines that have applied and extended such models and methods to problems within their academic domains, such as communication, cognitive psychology, social psychology, philosophy, literary criticism, and artificial intelligence.

Keywords: *analysis of discourse; pragmatics; units of discourse analysis; intertextuality.*

ГОД. VIII
БР. 16

ПАЛИМПЕСТ

PALIMPSEST

VOL. VIII
NO 16